

N:o 6.

Ank. till Riksd. kansli den 7 mars 1894, kl. 7 e. m.

Betänkande, angående vissa delar af allmänna bevillningen.

§§ 51 och 54 i gällande bevillningsförordning hafva följande lydelse:

§ 51.

»Senast innan klockan tolf å åttonde dagen före den, då pröfningsnämnden sammanträder, eller, om åttonde dagen är helgedag, å nästföljande dag, bör skattskyldig, som finner sig föranlåten anföra besvär öfver taxeringsnämnds beslut i hvad honom rör, så ock vederbörande kommun, som är missnöjd med taxeringsnämnds beslut, hafva till Kongl. Maj:ts befallningshafvande inlemnadt sin till pröfningsnämnden ställda besvärsskrift; börande de skattskyldige genom den i § 54 omförmälda kungörelse härom erinras.»

§ 54.

»Uti derom utfärdad allmän kungörelse uppgifver Kongl. Maj:ts befallningshafvande dem, som till ledamöter i pröfningsnämnden blifvit utsedde, samt underrättar länets invånare om tid och ställe för nämndens sammanträde; och bör ett exemplar af denna kungörelse i god tid hvarje ledamot af nämnden genom Kongl. Maj:ts befallningshafvandes försorg tillsändas.»

I en inom Första Kammaren väckt motion, n:o 3, anför friherre *Alströmer*, bland annat, att, medan bevillningsberedningarnas, för hvar socken för sig, valde ledamöter och likaledes de af sockenombud samman-satta taxeringsnämndernas ledamöter i allmänhet vore i tillfälle att hvar för sin ort göra sig noga underrättade om såväl fastigheternas värde som de skattskyldiges inkomster, ledamöterna i pröfningsnämnden deremot vanligen först vid nämndens sammanträde finge kännedom om de öfver taxeringsnämndernas åtgärder anförda besvären och sällan eller aldrig vore i tillfälle att dessförinnan skaffa sig upplysning om besvärens be-fogenhet. Det kunde icke rimligtvis begäras, att en ledamot af pröfnings-nämnden skulle ega så fullständig kännedom om hvarje särskild hemmans-dels värde och hvarje enskild persons beskattningsbara inkomst inom ett helt härad, att han »på rak arm» skulle kunna afgöra en så ömtålig sak som en beskattningsfråga. Det vore därför af vigt, att ledamöterna sattes i tillfälle att *på förhand* skaffa sig kännedom om och pröfva giltigheten af de anförda klagomålen. Detta kunde ske genom en obetydlig för-ändring af ofvanintagna paragrafer i bevillningsförrordningen, hvarigenom skulle föreskrifvas, dels att besvären skulle vara till Kongl. Maj:ts be-fallningshafvande inlemnade sex dagar tidigare än nu vore fallet, dels att ledamöterna i pröfningsnämnden skulle underrättas om de inkomna besvären åtta dagar före pröfningsnämndens sammanträde. Det kunde visserligen anmärkas, att endast en underrättelse om de besvärsskrifter, som till pröfningsnämnden inkommit, det vill säga en förteckning öfver de klagande *personerna*, icke vore tillfyllestgörande, såvida den icke tillika innefattade en redogörelse för besvärsskrifternas innehåll, eller sjelfva *be-svären*; men då hvarje samvetsgrann ledamot af pröfningsnämnden torde, så vidt möjligt vore, förskaffa sig närmare upplysningar om de öfver-klagade förhållandena och undersöka klagomålets befogenhet, blott han finge kännedom om dem, så vore, enligt motionärens åsigt, en blott upp-lysning om hvilka personer, som hos Kongl. Maj:ts befallningshafvande anført besvär öfver taxeringsnämndernas beslut, för det afsedda ändamålet tillfyllestgörande.

Motionären föreslår därför, att Riksdagen ville besluta en sådan ändring af förutnämnda paragrafer, att de skulle komma att lyda sålunda:

§ 51.

Senast innan klockan tolf å *fjortonde* dagen före den, då pröfnings-nämnden sammanträder, eller, om *fjortonde* dagen är helgedag, å nästföljande

dag bör skattskyldig, som finner sig föranlåten anföra besvär öfver taxeringsnämnds beslut, i hvad honom rör, så ock vederbörande kommun, som är missnöjd med taxeringsnämnds beslut, hafva till Kongl. Maj:ts befallningshafvande inlemnadt sin till pröfningsnämnden ställda besvärsskrift; börande de skattskyldige genom den i § 54 omförmälda kungörelse härom erinras.

§ 54.

Uti derom utfärdad allmän kungörelse uppgifver Kongl. Maj:ts befallningshafvande dem, som till ledamöter i pröfningsnämnden blifvit utsedde, och underrättar länets invånare om tid och ställe för nämndens sammanträde; och bör ett exemplar af denna kungörelse *tillika med en förteckning öfver de inkomna besvärsskrifterna* hvarje ledamot i nämnden *åtta dagar före pröfningsnämndens sammanträde* genom Kongl. Maj:ts befallningshafvandes försorg tillsändas.

Lika med motionären anser utskottet en anordning i syfte att bereda ledamöter i pröfningsnämnd tillfälle att före nämndens sammanträde erhålla kännedom om de hos sagda myndighet anförda besvär önskvärd. För att emellertid en förteckning, sådan som den motionären föreslagit, skall komma att uppfylla det med densamma afsedda ändamål, torde det dock ej vara till fyllest, att densamma allenast meddelar uppgift om de klagande personerna utan att innehålla något om dessas yrkanden. Om än en eller annan ledamot af nämnden skulle vilja underkasta sig det besvär och den kostnad, som komme att föranledas af åtgärders vidtagande för förteckningarnas kompletterande uti ifrågavarande afseenden, lär man dock ingalunda kunna förutsätta, att så i allmänhet blefve händelsen. Utskottet vill därför förorda, att föreskrift meddelas derom, att de föreslagna förteckningarna skola innehålla jemväl kortfattad uppgift öfver de i besvären gjorda yrkanden.

Då väl i allmänhet redan nu utaf vederbörande kronoombud uppgöras förteckningar öfver de till pröfningsnämnden inkomna besvär, om än ej dessa förteckningar äro tillgängliga förr än vid nämndens sammanträde, torde det ökade bestyr, som af den föreslagna anordningen föranledes, i allmänhet komma att inskränka sig till föranstaltande om förteckningarnas tidigare upprättande och tryckning eller utskrifning samt tillsändande till pröfningsnämndens ledamöter. Kostnaden för de ifrågasatta

förteckningarnas tryckning eller utskrifning synes böra bestridas af den i bevillningsförordningens § 65 omförmälda, s. k. bevillningsprocenten; och torde för sådant ändamål erfordras ett mindre tillägg till denna paragrafs mom. 1, på sätt inhemtas af här nedan intagna förslag till ändrad lydelse deraf.

Hvad angår den af motionären föreslagna minskning med sex dagar i den tid, som nu är bestämd för anförande af besvär öfver taxeringsnämnds beslut, synas några betänkligheter mot bifall härtill ej heller böra möta. Enligt gällande bestämmelser skola taxeringsnämndens förrättningar vara avslutade senast den 15 juli, samt pröfningsnämndernas sammanträden hållas under senare hälften af september månad. Äfven med den ifrågasatta minskningen i besvärstiden torde alltså denna tid få anses fullt tillräcklig för de klagande, och från Kongl. Maj:ts befallningshafvandes synpunkt torde den föreslagna utsträckningen af tiden mellan besvärens aflemnande och desammas pröfning jemväl vara önskvärd, helst denna tid enligt nu gällande stadganden synes väl kort.

Att, på sätt motionären föreslagit, i § 54 intaga bestämmelse om viss tid, inom hvilken den deri omförmälda kungörelsen samt de nu föreslagna förteckningarna skola pröfningsnämndens ledamöter tillsändas, finner utskottet, med hänsyn till de olika postkommunikationer, som i vårt land förefinnas, olämpligt; och anser utskottet härutinnan till fyllest, att föreskrift meddelas derom, att berörda kungörelse och förteckningar tillsändas nämndens ledamöter så fort ske kan.

På grund af hvad anfördt blifvit, hemställer utskottet,

1:o att Riksdagen måtte besluta, att §§ 51, 54 och 65 mom. 1 i gällande bevillningsförordning skola erhålla följande förändrade lydelse:

§ 51.

Senast innan klockan tolf å *fjortonde* dagen före den, då pröfningsnämnden sammanträder, eller, om *fjortonde* dagen är helgedag, å nästföljande dag, bör skattskyldig, som finner sig föranlåten anföras besvär öfver taxeringsnämnds beslut i hvad honom rör, så ock vederbörande kommun, som är missnöjd med taxeringsnämnds beslut, hafva till Kongl. Maj:ts befallnings-

hafvande inlemnadt sin till pröfningsnämnden ställda besvärsskrift; börande de skattskyldige genom den i § 54 omförmälda kungörelse härom erinras.

§ 54.

Uti derom utfärdad allmän kungörelse uppgifver Kongl. Maj:ts befallningshafvande dem, som till ledamöter i pröfningsnämnden blifvit utsedde, samt underättar länets invånare om tid och ställe för nämndens sammanträde; och bör ett exemplar af denna kungörelse *jemte en förteckning öfver de inkomna besvärsskrifterna med kortfattad uppgift öfver de i besvären gjorda yrkanden* hvarje ledamot af nämnden så fort ske kan före pröfningsnämndens sammanträde genom Kongl. Maj:ts befallningshafvandes försorg tillsändas.

§ 65.

Mom. 1. Till ersättning åt ordförandena i bevillningsberedningarne för deras arbete med sjelfva beredningen, till arfvoden åt kronans ombud vid taxeringsnämnd i stad och för protokollsföringen samt andra anteckningar under pröfningsnämndens sammankomster, *till kostnad för tryckning eller utskrift af förteckningar öfver de till pröfningsnämnden inkomna besvärsskrifter*, äfvensom till vedergällning för det i samband med taxeringsförrättningarne för öfrigt lemnade biträde af städernas tjenstemän eller andra personer, som icke ega att vid samma förrättningar beräkna rese- och traktamentsersättning, må hvarje pröfningsnämnd, med undantag af Stockholms stad, för hvilken nedanstående särskilda stadgande gäller, använda och fördela högst ett belopp, motsvarande tre procent af de första 100,000 kronor, hvartill länets hela bevillningssumma efter denna förordning för året uppgår, två procent af derpå följande 50,000 kronor och en procent af allt hvad bevillningssumman öfver-

stiger 150,000 kronor; dock får, om än denna bevillningssumma sedermera skulle visa sig öfverstiga dess af pröfningsnämnden beräknade belopp, hvarken någon ytterligare kostnadsersättning eller vedergällning än den då beviljade för samma år utdelas, eller ett sådant öfverskott tagas i beräkning vid bestämmande af enahanda ersättning och vedergällning under ett följande år; börande vid de särskilda ersättningarnes bestämmande afseende fästas på för uppdragets utförande erforderlig skicklighet, tid och arbete. Landsstatstjensteman, som i och för tjensten är skyldig att närvara vid taxeringsförrättning, eger icke att därför åtnjuta arvode af bevillningen.

§§ 46 och 55 i bevillningsförordningen lyda sålunda:

§ 46.

»Taxeringsnämnds sammankomster hållas inom slutna dörrar; dock är skattskyldig berättigad att inför nämnden företräda, för att meddela upplysningar rörande taxeringen i hvad den honom angår. Ledamot af nämnden bör afträda, då fråga om hans egen, hans föräldrars, barns eller syskons taxering förekommer.»

§ 55.

»Vid pröfningsnämndens sammankomster skall landshöfdingen i länet vara ordförande, med rättighet att deltaga i nämndens öfverläggningar, men icke i dess beslut i annat fall än nedan sägs. Är landshöfdingen hindrad att dessa sammankomster bevista, ege nämnden att sjelf genom val med slutna sedlar bland sina ledamöter utse ordförande, och bör vid sådant val ordet föras af den till lefnadsåren äldste bland nämndens ledamöter.

Uppstå under pröfningsnämndens öfverläggningar skiljaktiga meningar bland nämndens ledamöter, och måste till följd deraf omröstning anställas, skall omröstningen vara öppen och den mening blifva gällande, hvilken

flertalet bland ledamöterna biträdt, eller, om rösterna utfalla lika, den, som länder till den skattskyldiges förmån. Kan denna grund ej tillämpas, gälla den mening, som biträdes af ordföranden.

Ledamot af nämnden bör afträda, då fråga om hans egen, hans föräldrars, barns eller syskons taxering förekommer.»

Efter att hafva erinrat om den i ofvanintagna § 46 förekommande bestämmelsen, att ledamot af taxeringsnämnd skall afträda, då fråga är om hans egen, hans föräldrars, barns eller syskons taxering, anför herr *N. Hansson* i Berga i en inom Andra Kammaren väckt motion, n:o 65, följande:

»I denna bestämmelse, som uppenbarligen afser att förebygga en ensidig påverkan till enskild förmån, som eljest kunde befaras vid besluts fattande rörande ens egen eller nära anförwandters taxering, borde äfven inbegripas personer, som äro delegare i bolag eller stå i ett bolags tjänst, då fråga förekommer om samma bolags taxering. Det är ett känt förhållande, att de styrande inom vissa bolag, i följd af den rösträtt i kommunalt hänseende de ega att utöfva, äro i stånd att i många kummuner i taxeringsnämnden insätta personer, hvilka i förhållande till bolaget stå i en tjänsteställning, hvaraf deras existens i ekonomiskt afseende är helt beroende, eller eljest såsom delegare kunna af nämndens beslut vänta nytta eller skada, då, i fråga om skyldighet att afträda, orden »hans egen» synas allenast afse ens egen personliga taxering, men icke ett bolag eller en inrättning, deruti han eger andel. Det kan med skäl antagas, att det för en sådan ledamot kan i många fall blifva en tvingande nödvändighet att låta sitt handlingssätt bestämmas af hänsyn till bolagets fördel och som i följd deraf, enligt mitt förmenande, gör det i högre grad olämpligt för honom att deltaga i beslut om sådant bolags taxering, än då det är fråga om t. ex. syskons taxering. Då statens behof kräfver förhöjda skatter, och tilläggsbevillning därför måste ifrågasättas, böra taxeringsmyndigheternas beslut, som äro ämnade att gälla såsom värdemätare af såväl individens skyldighet å ena som statens rättighet å andra sidan, frigöras från hvarje ensidig påverkan till enskild fördel, som eljest lätt kan inträffa, derest ledamot, såsom nu sker, eger rätt att deltaga i beslut, hvaruti han är så väsentligt intresserad, som en person, hvilken är delegare eller eljest står i bolags tjänst, med nödvändighet måste vara; ty att bolag, efter hvad sålunda synes framgå, genom sina styrande skola ega rätt att deltaga i beslut om deras egen beskattning, hvilken rätt icke tillkommer en enskild person, kan icke vara förenligt med rätt och rättvisa.»

Då samma skäl, som sålunda anförts rörande ledamot af taxeringsnämnd, äfven gälde för ledamot af pröfningsnämnd, hemställer motionären, att Riksdagen ville besluta, att ofvanberörda §§ 46 och 55 i bevillningsförordningen måtte erhålla följande lydelse:

§ 46.

Taxeringsnämndens sammankomster hållas — — — — —
— — — — — honom angår.

Ledamot af nämnden bör afträda, då fråga om hans egen, hans föräldrars, barns eller syskons taxering förekommer, *äfvensom vid taxering af det bolag, i hvilket tjänst han står eller är delegare.*

§ 55.

Vid pröfningsnämndens — — — — —
— — — — — nämndens ledamöter.

Uppstår under — — — — — af ordföranden.

Ledamot af nämnden bör afträda, då fråga om hans egen, hans föräldrars, barns eller syskons taxering förekommer, *äfvensom vid taxering af det bolag, i hvilket tjänst han står eller är delegare.*

Utskottet delar motionärens åsigt om olämpligheten deraf, att personer, hvilka till andra stå i tjänsteförhållande, så att de i ekonomiskt afseende äro af dem i större eller mindre mån beroende, deltaga i bestämmandet af sina principalers taxering. I allmänhet torde väl ledamot i beskattningsnämnd i sådant fall af grannlagenhetsskäl ur nämnden afträda, men det lär dock, enligt hvad inom utskottet blifvit upplyst, å vissa orter förekomma, att exempelvis disponenter för bolag anse sig oförhindrade att deltaga i taxeringen af samma bolag. För att förebygga ett sådant förfarande anser utskottet nödigt, att i bevillningsförordningen intages förbud häremot, och synes det utskottet i sådant afseende lämpligt, att i ofvan intagna paragrafer införas bestämmelser derom, att ledamot i taxerings- eller pröfningsnämnd skall afträda, då fråga är om taxering af skattskyldig, af hvilken han uppbar lön eller arvode.

Vidkommande motionärens förslag, att ej heller delegare i bolag skulle ega deltaga i taxeringen af samma bolag, finner utskottet sig deremot ej

kunna biträda detta förslag i hela dess omfattning. Dels torde nemligen nu gällande stadganden derom, att ledamot i taxerings- och pröfningsnämnd skall afträda, då fråga om hans egen taxering förekommer, i många fall — särskildt beträffande delegarskap i handelsbolag — vara till fyllest, dels torde härvid ej böra lemnas obeaktad den omständigheten, att mångestädes delaktighet i vissa slags associationer är så allmän, att med en bestämmelse, sådan som den nu föreslagna, det fall skulle kunna inträffa, att samtliga ledamöter i en taxeringsnämnd kunde blifva förhindrade att delta i den ifrågavarande taxeringen. Men då den ställning, som ledamöterna i ett bolags styrelse intaga i förhållande till bolaget, skäligen synes böra i hvarje fall förutsätta ett föga mindre starkt intresse i afseende å bolagets taxering än i afseende å deras egen, torde man lämpligen böra genom uttrycklig bestämmelse i förevarande författningsrum jemväl söka förebygga, att, då fråga förekommer om bolags taxering, ledamot af bolagets styrelse deltagar i beslutet.

På grund af hvad anfördt blifvit, hemställer utskottet,

2:o) att Riksdagen måtte besluta, att §§ 46 och 55 i gällande bevillningsförordning skola erhålla följande förändrade lydelse:

§ 46.

Taxeringsnämnds sammankomster hållas inom slutna dörrar; dock är skattskyldig berättigad att inför nämnden företräda, för att meddela upplysningar rörande taxeringen i hvad den honom angår. Ledamot af nämnden bör afträda, *såväl* då fråga förekommer om hans egen, hans föräldrars, barns eller syskons taxering, *som ock* då fråga är om taxering af bolag, *hvars styrelse han tillhör, eller af skattskyldig, af hvilken han uppbär lön eller arvode.*

§ 55.

Vid pröfningsnämndens sammankomster skall landshöfdingen i länet vara ordförande, med rättighet att

deltaga i nämndens öfverläggningar, men icke i dess beslut i annat fall än nedan sägs. Är landshöfdingen hindrad att dessa sammankomster bevista, ege nämnden att sjelf genom val med slutna sedlar bland sina ledamöter utse ordförande, och bör vid sådant val ordet föras af den till lefnadsåren äldste bland nämndens ledamöter.

Uppstå under pröfningsnämndens öfverläggningar skiljaktiga meningar bland nämndens ledamöter, och måste till följd deraf omröstning anställas, skall omröstningen vara öppen och den mening blifva gällande, hvilken flertalet bland ledamöterna biträdt, eller, om rösterna utfalla lika, den, som länder till den skattskyldiges förmån. Kan denna grund ej tillämpas, gälle den mening, som biträdades af ordföranden.

Ledamot af nämnden bör afträda, *såväl* då fråga förekommer om hans egen, hans föräldrars, barns eller syskons taxering, *som ock då fråga är om taxering af bolag, hvars styrelse han tillhör, eller af skattskyldig, af hvilken han uppbär lön eller arfvoode.*

Angående öfriga till utskottet hänvisade framställningar, hvilka röra allmänna bevillningen, vill utskottet sedermera inkomma med yttrande; hvilket utskottet härmed får

3:o) för Riksdagen anmäla.

Stockholm den 6 mars 1894.

På bevillningsutskottets vägnar:

H. CAVALLI.